

KERESZTURY DEZSŐ

1904-1996

Széchenyi-díjas író, költő, irodalomtörténész, kritikus, műfordító, egyetemi tanár, kultúrpolitikus, az MTA levelező, majd rendes tagja, a Báró Eötvös József Collegium igazgatója, hazánk vallás- és közoktatásügyi minisztere, az MTA, majd az Országos Széchényi Könyvtár könyvtárosa

A magyar irodalomtudomány és művelődéstörténet kiemelkedő egyénisége, az utolsó magyar polihisztorok egyike

KERESZTURY DEZSŐ MUNKÁSSÁGA ÉS ÉLETE

Keresztury Dezső 1904. szeptember 4-én született Zalaegerszegen négygyermekes, római katolikus, polgári családban.

Ügyvéd végzettségű édesapja, dr. Keresztury József a helyi közelet meghatározó alakjának számított, 1914 és 1918 között Zalaegerszeg polgármestere volt. Az I. világháború vészterhes időszaka és a család eladósodása megviselte idegrendszerét, 1918 őszén öngyilkosságot követett el.

Édesanyja, Eöry Etelka háztartásbeliként az egész életét családjának szentelte.

A szülőket a gyermeknevelésben egy tiroli származású német anyanyelvű társalkodó kisasszony segítette, így már gyermekkorában folyékonyan megtanult németül.

A család az I. világháború előtt a Zalaegerszeg belvárosában álló kétszintes polgári lakóházban élt, melyet a családfő a saját telkén emelt. A város melletti kis dombon, Jánkahegyen 1902 és 1904 között építettek egy kertes családi házat, ahol a városból való elköltözésükig, 1918-ig laktak.

CSALÁDJA, NEVELTETÉSE ÉS ZALAEGRSZEGI KÖTÖDÉSE

Családi fotó Nemesgulácson

Az ifjú Keresztury Dezső az alsó fokú elemi iskolát és a helyi gimnázium első négy osztályát Zalaegerszegen végezte, majd a budapesti Rákócziánium (II. kerületi Érseki Katolikus Főgimnázium) bentlakó növendéke lett. A kitűnő minősítésű érettségi vizsga után a Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta tanulmányait magyar-német szakon. A Báró Eötvös József Collegium diákja lett két évre (1922-1924), a következő két évet pedig Bécsben, a Collegium Hungaricum helyi intézetének tanulójaként töltötte. 1928-ban tette le doktori vizsgáját.

DIÁKÉVEK HELYBEN ÉS A FŐVÁROSBAN

Pályafutását először ösztöndíjasként, majd aztán magyar lektorként és könyvtárvezetőként a berlini Humboldt Egyetem mellett működő Magyar Intézetben kezdte. Fő feladatai közé tartozott Németország fővárosban a magyar nyelvű kulturális élet szervezésén túl a magyar nyelv tanításának népszerűsítése is. Berlini éve alatt ismerkedett meg későbbi feleségével, Seiber Máriával.

PÁLYAKEZDÉS BERLINBEN

1936 és 1950 között a Báró Eötvös József Collegium főállású irodalomtörténeti tanára, illetve 1945. május 1-je és 1948. augusztus 1-je között igazgatója is volt. Az 1930-as évek végén egyetemi előadóként és újságíróként is tevékenykedett. A II. világháború idején elkerülte a besorozást és a katonai szolgálatot egyensúlyzavara miatt. A háború befejezését követően – immár újdonsült igazgatóként – hozzákezdett a Báró Eötvös József Collegium épületegyüttesének újjáépítéséhez és korábbi pezsgő szellemi életének helyreállításához.

AZ EÖTVÖS-KOLLÉGIUM TANÁRA, MAJD IGAZGATÓJA

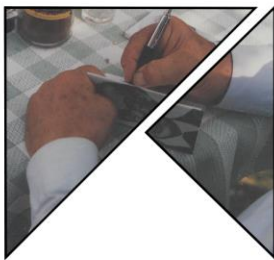
A zalaegerszegi Állami Főgimnázium

Keresztury politikai tevékenysége szorosan összefüggött a népi mozgalommal, s 1944-ben belépett a népi írókat és értelmiségieket tömörítő Nemzeti Parasztpártba. 1945. november 15-e és 1947. március 14-e között vallás- és közoktatásügyi miniszter lett a kollégium igazgatósával párhuzamosan.

A kultuszálea élén a háborúban kárt szenvedett iskolaépületek helyreállítása és újak építése mellett a népművelés fontosságát szem előtt tartó köz- és felsőoktatási reformok kidolgozását szorgalmazta. Társadalompolitikájának középpontjában a vidéki szegény rétegek gyermekeinek kulturális és ezzel társadalmi felemelése állt. Miután nem tudta elfogadtatni az egyházi vezetőkkel a kommunizisták által befolyásolt ún. Baloldali Blokk egyházi iskolákkal kapcsolatos államosítási terveit, lemondásra kényszerült. Hamarosan az oktatásból és a politikából is teljesen kiszorították Rákosi Mátyás és hű emberei.

A NÉPI MOZGALOMTÓL A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERI SZÉKIG

Miután összekülönbözött a kommunista kultúrpolitikussal és ideológussal, Révai Józseffel, 1948 nyarán eltávolították az Eötvös-kollégium éléről, mely mint szabad szellemű tudományos intézmény megszűnt létezni. Ezt követően az egyházi diktatórikus hatalom – miután 1949 novemberében akadémiai levelező tagságától, majd tanári állásától is megfosztotta – egy „belső száműzéssel” felérő munkakörbe helyezte, előbb az MTA könyvtárosa, majd nyugdíjba vonulásáig az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa lett.

1956. október végén ismét közéleti szerepet vállalt, a Petőfi Párt néven újrászervezett Nemzeti Parasztpárt irányító testületébe választották be. Az 1960-as években kezdett újra publikálni: versek, drámafeldolgozások, tanulmányok, helyesírási és nyelvészeti cikkek, valamint színházi és filmes kritikák sora jelent meg nyomtatásban. Emellett aktív szerepet vállalt az irodalmi emlékhelyek kialakításában is. Közbenjárásának és szervezőkészségének eredményeként nyitotta meg kapuit a balatonfüredi Jókai-villa és az esztergomi Babits-ház.

„KÖNYVTÁRBA SZÁMŰZVE”

KERESZTURY DEZSŐ MUNKÁSSÁGA ÉS ÉLETE

Mellszobra Zalaegerszeg belvárosában,
a róla elnevezett téren

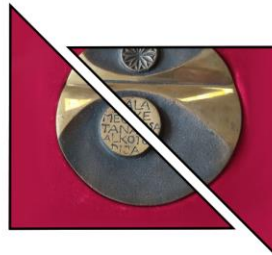

Az 1970-es évek közepétől egyre nagyobb tisztelet és megbecsülés vette körül a tudományos, irodalomtörténeti körökben, sőt a közéletben is. Ennek jele, hogy 1973. május 11-én az MTA éves közgyűlésén – immár másodszorra – levelező taggá, majd 1983. május 9-én rendes taggá választották. 1977-ben az MTA Helyesírási Bizottságának elnökévé felkérték az új helyesírási szótár szerkesztésére, de nevéhez fűződik az orvosi szakszavak magyarra való átírásának rendezett szabályozása is.

1975-ben családi tragédia érte, hosszas betegség után elhunyt felesége. A halálot azonban nem vetette vissza alkotói kedvét, számos nagy sikerű verseskötete életének utolsó két évtizedében jelent meg. 1985-ben újránősült, feleségül vette Novák Máriát.

1996-ban hunyt el, sírja Budapesten, a Farkasréti temetőben található.

AZ AKADÉMIKUS IRODALMÁR ÉS TUDÓS

1985–1992 – a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke
1992–1996 – az Eötvös József Collegium kurátora

JELENTŐSEBB VEZETŐI TISZTSÉGEI

1968 – József Attila-díj
1974 – a Magyar Népköztársaság Zászlórendje
1976 – Herder-díj
1975 – Zalaegerszeg díszpolgára
1989 – az MTA Akadémiai Aranyérme
1994 – a Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal
1996 – Balatonfüred díszpolgára
1996 – Széchényi-díj

ÉLETMŰVÉNEK FONTOSABB ELISMERÉSEI

A Magyar Tudományos Akadémia kuratóriuma úgy határozott, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elismeréséül a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Tudományért díjjal tünteti fel Dezső Kereszturyt. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Eötvös József 1996. szeptember 25-én a Magyar Tudományos Akadémia Diktatóriuma kinyilvánítja, hogy az

KERESZTURY DEZSŐ
műveinek és tevékenységének elismeréséül

MAGYAR ÖRÖKSEG
díjjal tünteti fel Dezső Kereszturyt.

Keresztury Dezső nevével az Aranykönyv díjazott.

A millennium idején alapított zalaegerszegi Állami Főgimnázium a város legmagasabb szintű, nívós oktatási intézményeként működött, amely klasszikus műveltséget adott az itt érettségiző diákoknak. Tanári kara sokoldalú és nagy műveltségű pedagógusokból állt, akik a város szellemi elitjét képezték: lapot szerkesztettek, újságcikkeket írtak, társadalmi, kulturális és sportegyesületeket szerveztek. A gimnáziumban a humán tudományok oktatására helyezték a fő hangsúlyt, ennek jegyében jött létre az irodalmat szerető és művelő diákok számára a Deák Ferenc Önképzőkör is. Az I. világháború kitérője azonban alapjaiban változtatott meg mindent.

1914. augusztus elején, a mozgósításkor katonákat költöztettek az iskola tornatermébe, majd az épület egy részét egy 200 sebesült befogadására alkalmas hadikórház céljaira vették igénybe, így az oktató-nevelő munka a második emeletre szorult vissza, ahol a szertárak és a laboratóriumok mellett mindössze 11 zsúfolt tanterem állt a tanárok és a diákok rendelkezésére. Békeidőben az épületet 350 ember használta, ez a szám a háború idején 200 sebesülttel és az ápoló személyzettel növekedett meg. A legfőbb problémát a csatornarendszer működésének elégtelensége jelentette, felújítása 1914-ben kezdődött volna el, de a háború miatt erre nem került sor. Átmeneti megoldásként az iskola egyetlen kútja mellé egy másikat fúrtak, azonban ez sem oldotta meg a gondokat. A következő években ugyanis az illembhelyek csövei repedtek meg állandó fertőzésveszélynek kitéve az épületben tartózkodókat. A vezetékes közműhálózat felújításra csak 1918 nyarán nyílt lehetőség.

A tanulók megszokott iskolai életét is felforgatta a háború. Párhuzamos osztályokat vontak össze, így 60 fő feletti osztályok jöttek létre. Az 1914-ben a gimnáziumba kerülő Keresztury Dezső például 73 fős osztályban kezdte meg tanulmányait. A testnevelésórákat a helyhiány miatt a polgári leányiskola tornatermébe helyezték át, ám ezek rendre el is maradtak a súlyos szénhiány időszakában, 1917. februártól áprilisig. Az első két háborús tanévben a 6. osztályos tanulók délután jártak iskolába, de mivel ez a megoldás rontotta a tanulmányi teljesítményüket, az 1916-17-es tanévben a tanári szobát is osztályteremmé alakították, ezzel sikerült megszüntetni a délutáni tanítást. A háború a tanévek hosszát is érintette: az 1916-17-es tanév például október 3-tól május 19-ig tartott, amit ráadásul hosszúra nyújt szénszünetek szakítottak meg.

A ZALAEGRSZEGI ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM AZ I. VILÁGHÁBORÚ ÉVEIBEN

A ZALAEGRSZEGI ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM I. VILÁGHÁBORÚ ÉVEIBEN

A NEVELŐTESTÜLET VÁLTOZÁSA

A háborús évek a tanári karnak is komoly megpróbáltatásokat hoztak. Míg az 1913-14-es tanévben 23 fős tantestület végezte az oktatást, egy évvel később már csak 18-an maradtak. A háború kitérésékor 4 tanárt behívtak katonának. 1915-ben még egyet, majd nyugalomba vonulás és betegség miatt tovább csökkent a számuk. Emiatt minden tanárnak túllóráznia kellett, amit az általános takarékoság és a hazáért való áldozathozatal jegyében fizetés nélkül vállaltak. 1917-ben 2 újabb pedagógus (Csiky György, Marton Boldizsár) vonult be katonának, dr. Géfin Gyulát pedig a szombathelyi szemináriumba rendelte a püspök, így a tantestület 9 főre apadt. Ekkor érkezett a gimnáziumba a fiatal Pehm József (későbbi nevén Mindszenty József), akit a hittan mellett helyettesítő tanárként megbíztak a latin oktatásával is, sőt ő lett a 3. osztály osztályfőnöke a hadba vonult Marton Boldizsár helyett. Az 1918-19-es tanév első felében a tanárok még a fronton voltak, így 4 fő kisegítő személyrel – hittanárokkal, tornatanárral és levéltárossal – lehetett csak a tanítást megoldani.

A háború beszűrgött az oktatás tartalmába is. Miniszteri rendelet tette a tanárok kötelességévé, hogy az egyes tantárgyak keretében a háború tanulságairól, eseményeiről, a magyar jövőre való hatásairól beszéljenek tanítványaiknak. Rendeletet hoztak az ifjúság katonai szolgálatra való előkészítéséről, s a 6., 7. és 8. év folyamos diákok számára kötelező volt ezeken a foglalkozásokon részt venni. A tanfolyam elméleti (haditechnika, térképészet, hadseregszervezés) és gyakorlati oktatásból állt. A tanulók hosszú gyalogtúrákat tettek, ahol menetelés közben – térképpel a kézben – felderítési és harcászati feladatokat hajtottak végre. Emellett a katonai erényekre is nevelték őket.

A haza ügyéért való áldozatkészség jegyében anyagi és természetbeni támogatást várt el az állam a tanároktól és a diákoktól is. A tanárok szervezték a különféle városi jótékonyági esteket és a hadi célokra való pénz-, bélyeg-, papír- és könyvgyűjtést. Ezekon kívül ők irányították a ruhaneműk, a fémek, a gyógynövények, a gyümölcsmagok és a kauesuk gyűjtését is. A tanulóifjúsággal együtt tehát mindent gyűjtöttek, amit hadi célokra fel lehetett használni. Pedagógusokat bíztak meg továbbá az ún. háborúval kapcsolatos intézeteken kívüli tevékenységekkel is, például polgári feladatokat láttak el, és részt vettek a hadikölesönjegyés melletti agitációban. A diákok élete sem volt könnyebb tanáraikénál. Sok esetben a tanulók voltak kénytelenek a fronton lévő, hiányzó családtagjaik munkáját pótolni a földeken vagy a műhelyekben, aminek következményeként romlott az iskolai teljesítményük. A fronton lévő apa hiányában meglazult otthoni felügyelet következményeként – rendre előfordult, hogy többeket a mozi látogatása és utcán való cigarettázás miatt kellett kérdőre vonni és megbüntetni, de problémát jelentett a diákok itálózása is.

AZ ÁTALAKULT NEVELÉS ÉS OKTATÁS

A felsőéves diákokat testközelből érintette a háború, tanulmányi eredménytől függetlenül a hadkötelezettség rájuk is vonatkozott. Már az első háborús évben 11 tanuló vonult hadba a gimnáziumból.

Az állami főgimnázium diákjai közül 67 lett katona, közülük azonban nem mindenki tért haza. A hősi halottak tiszteletére az 1925-1926-os tanévben emléktáblát helyeztek el a gimnázium előesernökének falára.

A márványtáblára Kulcsár Gyula tanár úr neve után még 21 tanuló nevét vészték fel. Emléküket a gimnázium máig őrzi.

A HŐSÖK, AKIKNEK EMLÉKÉT ŐRIZZÜK

ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUMUNK
TANULÓJA VOLT
1914 – 1918 KÖZÖTT
KERESZTURY DEZSŐ
1904 – 1936
AKADÉMIKUS.
MILEN PATRÓN

Fiatal hitoktatóként 1917-ben került Egerszegre, ahol huszonöt évben keresztül a város apátplébánosa volt. Keresztury inkább szigorú, mint jó tanárként emlékezett rá: "Rendet tartott, de nem a szeretet, a tekintély, hanem a paranesuralom rendjét." Ő nehezebben viselte az eleven gyermeket, az ifjú Kereszturyt

MINDSZENTY JÓZSEF

pedig kifejezetten rossz gyerekeknek tartotta, amit intőkkel és rovókkal demonstrált. Amikor átadta év végén a IV. évfolyamos bizonyítványt tanítványának, azzal búcsúzott tőle: „Rád fog félni a szigorú Rákócziánum!”

Később, 1945-ben, mikor Keresztury Dezső vallás- és közoktatásügyi miniszter fogadta Mindszenty József hereceprimás esztergomi érseket, a következő párbeszéd hangzott el közöttük:

– Rossz gyerek volt, kedves Dezső!
– Tudom, Osztályfőnök Úr – de már megjavultam!

Amikor a kommunista belügyminiszter koholt vádakkal vezetett rohamot a katolikus iskolák és az iskolai hitoktatás ellen, Mindszenty esztergomi érseként azonnal kérte a katolikus főigazgatóságot, hogy minden esetet vizsgáltsanak meg. Ehhez Keresztury Dezső közoktatásügyi miniszter is segédkezet nyújtott. Mindszenty így ír erről Emlékirataim című könyvében: „1946. június 2-án Budapesten az Angolkisasszonyok Tanárképzőjének jubileumán részt vett egykori tanítványom, Keresztury Dezső kultuszminiszter is. Melegen köszöntöttük, minthogy tudtuk róla, milyen szívósan és bátran küzd a kommunista iskolapolitikai törekvések ellen.” Amikor pedig 1947-ben Keresztury Dezső inkább megvált a miniszteri tárcától, mint hogy babszerepet töltsön be a kommunisták szolgálatában, Mindszenty József levelet írt neki, melyben lemondásának bejelentésére válaszolva megköszönte az egyház érdekeit messzemenően figyelembe vevő miniszteri tevékenységét.

DR. GÉFIN GYULA

Dr. Géfin Gyula középiskolai hitoktató, aki három évet töltött (1915-1917) a zalaegerszegi gimnáziumban. Ez idő alatt szervezte meg az iskola Mária-kongregációját. Később a szombathelyi szeminarium dogmatikatanára, majd rektora és a város nagyérdemű történetírója lett. Keresztury Dezső szerint „a jóságos türelem megbecsült személyisége” volt, aki náluk már-már családtagként szeretett vendégnek számított, és akit később is gyakran meglátogattak, ha Szombathelyen át vezetett az útja.

MARTON BOLDIZSÁR

osztálytársaival együtt rajongásig szerette. Az ő kezei alatt az eminens diákok közé tartozott. Szülei a család barátjaként szintén nagyra becsülték, ezért őt kérték fel fiuk bérmaapjának. A háborúból hazatérve a város szellemi életének egyik vezéréként pártfogolta egykori diákja irodalmi szárnypróbálgatásait. Ő volt első írásainak sugalmazója, egyben bírálója is, és lehetőséget biztosított megjelentetésükre a megyei lapban. A Zalaegerszegi Újság 1923. július 15-i, vasárnapi számának Napi Hírek rovata egy verssel kezdődik, melynek címe Békülés. A kedves, kissé diákos stílusú költemény alatt a szerző neve: Keresztury Dezső. Az életmű kutatói szerint ez lehetett első, nyomtatásban megjelent műve. Barátságuk akkor is megmaradt, amikor „Marcell atya” a karmelita rend országos hírvő szónoka és keresett lelki vezetője lett. Keresztury korának legnagyobb katolikus költőjének tartotta egykori tanárát, és örömmel vállalta verseinek kötetbe szerkesztését „Magasztalja a lelkem az Urat” címmel.

DIÁKÉVEK A FŐGIMNÁZIUMBAN

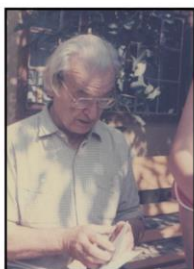
A zalaegerszegi Állami Főgimnázium tanári kara 1920 körül
Ülnek (balról jobbra): Borbély György, Vogel Richárd, Tuezy János, Medgyesi Lajos, Péterffy Béla, Takács József, Schusztér Oszkár.
Az álló sor azonosítatlan.

Keresztury Dezső életének első 14 évét Zalaegerszegen töltötte. Csintalan, minden huncutságra kapható gyerek volt. Nem volt jó tanuló, de éles eszű, s az ismereteket szívaesként szívta magába. Jó alapot adott számára a helyi elemi iskola és főgimnázium, ahol olyan kiváló tanáregyéniségek tanították, akik egyetemet végzett értelmiségiként, sok esetben tudósként jelentős hatást gyakoroltak a város életére is. Kereszturynek két osztályfőnöke volt a főgimnáziumi évek alatt, mindkettő boldoggá avatása folyamatban van. Az egyik Marton Boldizsár, aki világháborús élményeiből könyvet írt, később belépett a sarutlan karmeliták rendjébe, és példamutató keresztény életet élt. A másik a fiatal Pehm József (Mindszenty József), a későbbi zalaegerszegi apátplébános (1919-1944), aki a magyar katolikus egyházi hierarchia csúcsára érve előbb veszprémi püspök, majd esztergomi érsek, bíboros, hereceprimás lett (1945-1975). Marton Boldizsár így jellemezte a tanári kar szellemiségét: „Egyetértő, kiváló tanári kar volt... párját ritkította benne a tagok közti harmónia, a buzgóság a tanításban és a szeretet egymás között.”

KERESZTURY DEZSŐ KAPCSOLATA ZALAEGERSZEGGEL ÉS A ZALAEGERSZEGI ZRÍNYI MIKLÓS GIMNÁZIUMMAL

A SZÜLŐVÁROS, AMELY MINDIG HAZAVÁRTA

Jó viszonyt ápolt a Zrínyi-gimnáziumon kívül a helyi kulturális és közéleti szereplőkkel, többek közt Németh János keramikusművésszel, akihez szoros barátság kötötte. 1975-ben megkapta Zalaegerszeg díszpolgári címét. A szülővárosától távol élő költő jánkahegyi családi pihenőházukat az 1970-es évek végén Zalaegerszegnek adományozta, melyet 1978-ban állítottak helyre. A Keresztury-ház sajátos átmenet a múzeum és az alkotóház között.

Keresztury Dezső 14 éves koráig élt szülővárosában, Zalaegerszegen, ahonnan egy rettenetes tragédia sodorta el. Apja, dr. Keresztury József ügyvéd ugyanis, 1918-ban öngyilkos lett. A család anyagilag tönkrement, a házukat el kellett adni, Nemesgulácsra költöztek, ő pedig Budapesten folytatta tanulmányait, és a II. kerületi Érseki Katolikus Főgimnáziumban érettségizett. Ezt követően fél évszázadig alig volt kapcsolata egykori iskolájával, szülővárosával, bár kötődése életre szóló volt:

„Otthoni táji, emléked, mint vér jár szívemben”

– írta egyik versében. Az 1969-es viszontlátás után azonban rendszeressé váltak a hazalátogatások.

2004-ben, születésének 100. évfordulóján egy belvárosi tér az ő nevét vette fel, s ekkor leplezték le mellszobrát, amely Szórádi Zsigmond alkotása. 2007 óta a kilenc intézményből álló városi művelődési központ szintén a nevét viseli. Emlékét őrzi emellett a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár évente megrendezett szavalógálája is.

Megtekinthető benne a különleges „zsiráf-zongora”, a mester íróasztala, édesapja állóórája, valamint az a portré is, amelyet Agárdy Gábor színművész készített a költő 80. születésnapjára. A saját bútoraival berendezett emlékszoba és a szülővárosnak adományozott könyvtára is itt található.

KAPCSOLATA A ZRÍNYI-GIMNÁZIUMMAL

Felföldi Tiborné igazgatónő meghívására Keresztury Dezső gyakran ellátogatott egykori középiskolájába, ő avatta fel többek között az intézmény felújított könyvtárát is. Szívesen találkozott a mindenkorai diáksággal, kérdéseikre valóságos előadásokkal válaszolt. 80. születésnapján is felkoszöntötte őt a gimnázium.

Felföldi Tiborné nyugalmazott igazgatónő e szavakkal méltatta Keresztury Dezső érdemeit a felújított könyvtár avatásakor:

„Biztos vagyok abban, hogy szelleme, emléke mindig jelen lesz az iskolában. Nemcsak azért, mert naponta megfordulhattak a tárgyak, bútorok között, amelyek közt ő évtizedekig élt (...) Legfőképp (...) szellemi-lelki öröksége vezetni majd életeteket, munkátokat.”

„A zalaegerszegi Állami Főgimnázium ifjúkorom lényeges formálói közé tartozott; soha nem szakadtam el tőle, s azután (...) öregkorom örömszerzője lett. A szálak tehát, melyek hozzá fűznek, valóban komolyak és értékesek.”
(Részlet az egykori alma maternek írt leveléből 1988. június 12.)

Keresztury Dezső első felesége hagyatékából, Állami Díjából, illetve Széchenyi-díjából két iskolai alapítványt hozott létre. Ezek évente egy-egy kitüntetést adományoz(hat)nak az arra legérdemesebb diákoknak. Elhunyt felesége tiszteletére az egyiket Keresztury Mária zenei díjra keresztelték. A másik a Keresztury Dezső irodalmi díj, melyet 1978 és 2024 között 41 diák vehetett át. Az elismerésekhez jelenleg Németh János Kossuth-díjas keramikusművész alkotását kapják meg a kiemelkedő művészi vagy bölcsészeti teljesítményt nyújtó tanulók.

1996. május 16-án a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra állami tiszteletadással. Az iskola közössége emléktáblát avatott az épület aulájában, az intézmény könyvtára pedig a kiváló irodalmár-tudós nevét vette fel. Jelenleg a Zrínyi-gimnázium számos Keresztury Dezsőhöz kötődő tárgyat gondoz és őríz: többek közt fatökés zongorát, harmoniumot, vitrines szekrényt, ezüsttálgakat, festményt és fotókat.

„Kedves Zrínyisek! Előre mindig a nagy ösök útján töretlenül! A nagy név kötelez! Legyetek méltók hozzá!”

– üzenté a költő az alma mater diákjainak kevéssel a halála előtt.

DIPLOMA

* Zalaegerszeg Város Tanácsa hazánk és városunk felszabadulása harmincadik évfordulójának évében, a tanácsok megalakulásának jubileumára, 1975. október 20-án tartott ünnepi ülésére ismét számbavette városunk jeles szülötteit, akik kiemelkedően sokat tettek gazdasági, politikai és kulturális fejlődésünkért és városunk iránt érzett szeretetüknek is már oly sok cselekvő tanúságát tették. Legkiválóbbjaik között tartjuk számon

KERESZTURY DEZSŐ akadémikust

A Magyar Népköztársaság zászlórendjével kitüntetett, hazánk határain túl is ismert író, irodalomtörténész és pedagógust, akit gazdag életműve és szülővárosa iránt nem szűnő érdeklődése és szeretete alapján — a tanács 3/1974. számú rendelete értelmében — nagyrabecsülésünkől és ragaszkodásunktól indítva a mai ünnepélyes napon Zalaegerszeg város

DISZPOLGÁRÁVÁ

választottunk, melynek emlékére — a tanács határozata szerint — jelen diplomával és a címmel járó díszpecsétet kiadtuk *

Kelt, Zalaegerszegen, 1975. október 20-án.

Füredi Gyula
FÜREDI GYULA
1910-1980

Kürtös Lajos
KÜRTÖS LAJOS
1910-1980

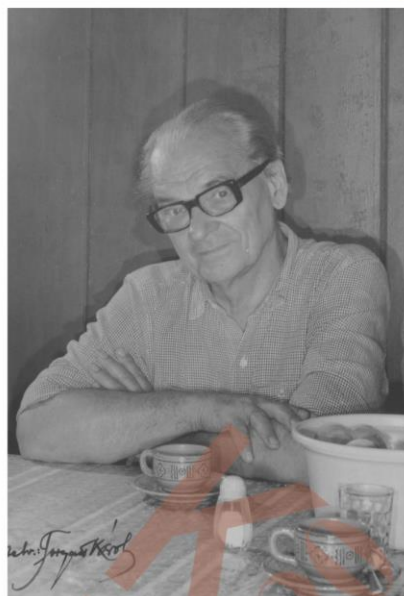

KERESZTURY DEZSŐ 120

"Otthoni táj, emléked,
mint vér jár a szívemben..."

KERESZTURY

KERESZTURY

KERESZTURY

Szakirodalom- és képgyűjtés: Bretus Gyöngyi, Kiss Gábor, Szili Erika

Szöveg: Bajnóczy Zoltán, dr. Beckné Sallay Anikó, Monok Zoltán, Stáries Roland

Képek: Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Magyar Nemzeti Levéltár Zala Vármegyei Levéltára, Fortepan fotóarchívum, Pánczél Petra, Seres Péter, Zalaegerszeg turizmusa honlap

Szerkesztés: Gál Regina, Stáries Roland

Szakmai lektor és nyelvi korrektor: Hajduné Szabó Ágnes

Nyomdai munka: Graffit Design Kft.

Együttműködők és támogatók:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város, Keresztury Emlékbizottság, Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ, Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Zalaegerszegi Tankerületi Központ, Zala Megyei '56-os Hagyományörző Egyesület

Zalaegerszeg 2024. szeptember 6.